

ІСТОРІЯ МІСТА БОРИСЛАВ

Між карпатських лісів, біля підніжжя гір, у широкій долині на берегах річки Тисмениця, з давніх-давен стоїть Борислав.

Перша писемна згадка про монастир "Борислав" та село Тустановичі датована **19 березня 1387 року** у дарчій грамоті польської королеви Ядвіги братам Доброславичам. Існує легенда, що в давні часи на горі Городище існував монастир в якому доживали свого віку славні борці, захисники фортеці **Тустань**. Згодом, поселення, що виникло біля підніжжя гори, стали називати Бориславом. Є й інші версії походження назви міста, зокрема, від старослов'янського слова "бор", що означає підвищення, вкрите дрімучим хвойним лісом. Великий Борислав утворився шляхом об'єднання сіл Тустановичі, Борислав, присілку Волянка, а також сіл Баня Котівська, Губичі та Мразниця.

Найбільшим і найстарішим селом між ними було Тустановичі. Його виникнення, за однією з історичних версій, пов'язують зі зведенням міста-фортеці Тустань, давньоруськими князями. Перша згадка про село Котів – 1515 рік. Приблизно в цей час, на його території були знайдені соляні джерела. Сіль виварювали з ропи у солеварнях, так званих "банях", звідси і виникла назва Баня Котівська, а село стало головним господарським осередком в околиці. Солеварня в Бані Котовській була однією з найбільших на Руській землі.

Перші нафтові копальні Борислава виникли на ділянці під назвою "Дучки", що між Волянкою та Бориславом, на громадському пасовищі між річкою Тисменицею та струмком Ропний. Назва пішла від ям-"дучок". Їх викопували селяни для збирання ропи, яка просочувалась з-під землі на поверхню. Площа цієї ділянки на той час не перевищувала одного гектара. Поглиблення "дучок" відкривало й озокеритні прояви. У **1840 році** на території Борислава було близько 30 нафтових і озокеритних колодязів.

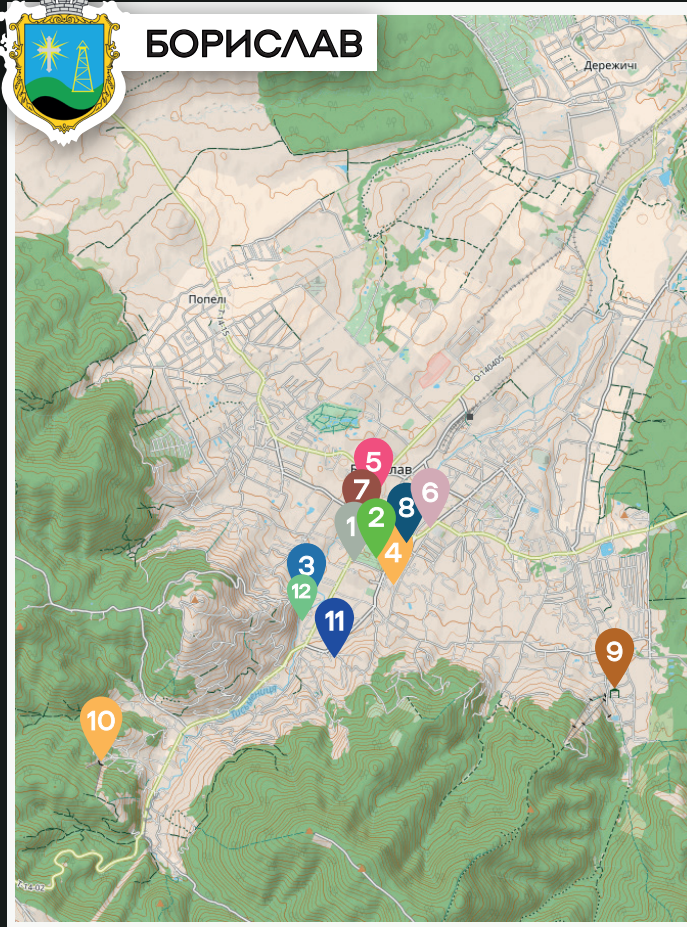
Винахід газової лампи і методу дистиляції нафти в **1853 році Йоганом Зегом та Ігнацієм Лукасевичем**, стали безпосереднім імпульсом для розвитку нафтової промисловості на Галичині. Розпочалась так звана "перша нафтова лихоманка", котра обіцяла регіону світле майбутнє.

На першу декаду ХХ століття припадає період найбільшого видобутку нафти в регіоні. В 1903-1908 роках відкрито багаті родовища в селі Тустановичі (з 1933 – частина Борислава). Найбільшим серед них була свердловина **Oil-city** (1908 р.) дебет котрої становив 3000 тон нафти на добу. В 1909 році Борислав продукував 5% світового нафтовидобутку та займав почесне третє місце після Техасу та Баку за обсягом нафти на міжнародній арені.

Сьогодні промислове минуле Борислава успішно трансформується в туристичне майбутнє. На даний момент в місті експлуатуються майже пів тисячі нафтових свердловин глибиною від 50 до 2500 метрів, що підтверджує статус нафтової колиці Європи.

БОРИСЛАВ

 tur.boryslavrada.gov.ua

 boryslav.tour@gmail.com

 +38 (063) 88- 44-937

 [boryslav.tour](https://www.instagram.com/boryslav.tour) [boryslav.tour](https://www.telegram.me/boryslav.tour)

 [boryslav.tour](https://www.facebook.com/boryslav.tour) [Бориславський ТЦ](https://www.youtube.com/BoryslavskiyTTC)

Тексти: Солоненко А.
Дизайн: Романюк І.

Борислав

Все почалося з нафти

Борислав

БОРИСЛАВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ПАРК КУЛЬТУРИ ТА ВІДПОЧИНКУ

Цікаво побачити як видобувають справжню нафту? Тоді запрошуємо у Бориславський міський парк культури та відпочинку – серце **Галицької Каліфорнії**, венами якого пульсує чорне золото. Кожна зі свердловин має свою унікальну історію, а діючі верстати-гойдалки перетворилися на яскраві арт-об'єкти, інсталювані фігурами **Йоганна Зега** та **Роберта Домса**. Активно відпочити разом з дітьми можна у мотузковому та скейт-парку. Для тих, хто любить силові навантаження – у вільному доступі найбільший у західному регіоні воркаут-майданчик. Міський парк є одним з найулюбленіших місць відпочинку жителів та гостей міста.

вул. Шевченка 37
e-mail: boruclavcuipark2017@gmail.com
+38 093 57 75 635

АПТЕКА-МУЗЕЙ ЙОГАННА ЗЕГА

Унікальний, атмосферний музей магістра фармації, дослідника, винахідника гасу, засновника нафтової та озокеритової промисловості в **Галичині, Європі та світі**. Тут ви зможете дізнатись про життя дослідника, взяти участь у цікавих експериментах, побачити якою різною може бути нафта та зануритись у надзвичайну історію Борислава – **Галицького Ельдорадо**. Інтер'єри музею відкривають відвідувачам епоху кінця **XIX століття**, коли аптеки були важливішими за будь-яку крамницю. Тут можна було купити все: пальне, міцний алкоголь, лікувальні мікстури та косметичні засоби. Більшість аптечних експонатів автентичні, зібрані з колишніх місцевих фармацій.

Міський парк культури та відпочинку
вул. Карпатська брама, 18
e-mail: museum.jz@gmail.com
+380 66 80 86 899

БОРИСЛАВСЬКИЙ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

Цікавитесь історією видобутку нафти, озокериту та солі? Досліджуєте флору і фауну Карпат? Чи можливо вам до вподоби сучасне містечко та життя відомих особистостей? Тоді історико-краєзнавчий музей – саме те місце, яке вам потрібно відвідати у Бориславі.

Музей розташований в центральній частині міста, **будівлі 1917 року**, колишньому офісі нафтової фірми **Давіда Фанто**. Крім постійних експозицій протягом року, музей пропонує широкий спектр виставок для любителів історії, містечка і природи та проводить культурні заходи.

вул. Шевченка, 75
тел. (03248) 5-08-06, (03248) 4-29-96

МУЗЕЙ НАФТОВОЇ І ГАЗОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Заснований 1972 році та належить НГВУ «Бориславнафтогаз» ПАТ «Укрнафта». Експозиція знайомить відвідувачів з історією розвитку бориславського нафтовидобутку – найстарішого промислу України та Європи кінця **XIX ст. — поч. XX ст.**, унікальними експонатами, діючими макетами, а також промисловими пам'ятками та об'єктами просто неба. Тут можна побачити клепану телефонну опору, груповий привід видобутку нафти і газу, збірники нафти початку XX ст.

вул. Карпатська Брама, 26, тел. 097 73 92 063

ПРИВАТНИЙ МУЗЕЙ «КАРПАТСЬКА ХАТА»

Це куточок затишку у серці метушливого міста, осередок локальної культури та звичаїв. Хата **1802 року** побудована, де власне мешкає газда, збудована з ялинових зрубів без жодного цвяха, а дах покритий нафтовою драницею. Інтер'єр наповнений оригінальними меблями, колекцією посуду ручної роботи та ще багатьма цікавими експонатами. Обабіч хати, стоїть губицький **шпихлір 1861 року**, де зібрані старожитності з різних куточків України. Також тут можна спробувати запашну каву заварену на бориславській нафті.

вул. Міцкевича, 7
тел. 073 18 13 668

ШАХТА ФРАНЦА ЙОСИФА

Неподалік міської пошти знаходиться арт-інсталяція, присвячена візиту австро-угорського цісаря **Франца Йосифа** до Борислава. На цьому місці в далекому 1880 році за інноваційними на той час технологіями, була збудована шахта для видобутку озокериту, глибиною 120 метрів. Її освятив сам цісар під час огляду **"Бориславського ельдорадо"**. За короткий період із шахти видобуто 2 000 вагонів озокериту, який експортували в Польщу, Австрію, Німеччину та інші європейські країни. Озокерит широко використовувався у хімічній промисловості, фармації, медицині, для виготовлення косметики, свічок, мастик для меблів та підлоги. Найбільш відомим у світі є застосування бориславського воску для ізоляції першого трансатлантичного телеграфного кабелю між **США та Європою**.

вул. Данила Галицького,
49.2852123985198 3.423019650322107

БОРИСЛАВСЬКА МІСЬКА ПОШТА

Колішнє приміщення центрального відділення пошти і телеграфу (телефонного зв'язку) з житловими приміщеннями для персоналу. Будинок зведений в архітектурному стилі функціоналізму, а його фасад прикрашений старовинним вітражем. Він був виконаний інженерами фірми **«Krawkowski Zaklad Witrow»** в 1932 році. Вітраж зображає меридіанне коло та стрілки компасу, направлені в різні частини світу та вказують на різні засоби дороз'явлення пошти в ті часи.

вул. Данила Галицького, 32

БУДИНОК КІШКО

На Барабському мості оселилися незвичні мешканці – **рисі, оцелоти, сервали та бобкети**. Пооглядати диких кішок можна у приватному міні-зоопарку, який створила сім'я Левицьких. Пані Лія, власниця пухнастиків, радо приймає відвідувачів та розповідає історії про улюбленців.

Міцкевича, 2
+38 093 44 50 579

ГІРСЬКОЛИЖНИЙ КОМПЛЕКС «БУКОВИЦЯ»

Один з найбільших локальних гірськолижних комплексів. Знаходиться на вершині гори **Магестра**, висота якої 625 м. Перші згадки про заняття зимовими видами спорту на схилах цієї гори з'явилися ще за часів Австро-Угорської імперії. Чудове місце для всіх, хто любить гори та активний відпочинок впродовж цілого року. Розташована в мальовничому передгір'ї Карпат **«Буковиця»** пропонує широкий спектр послуг, зокрема: **траси різного рівня складності, панорамні підйоми, тюбінг-парк, лижна школа, прокат костюмів та спорядження, ski-сервіс та фуд-корт.**

вул. Тустановицька 185
тел. 067 77 54 884

ГІРСЬКОЛИЖНИЙ КОМПЛЕКС «КРУТОГІР»

Знаходиться в живописному мікрорайоні Мразниця, неподалік Національного природного парку **«Сколівські Бескиди»**. **«Крутогір»** має добре розвинену інфраструктуру та все необхідне для комфортного відпочинку з сім'єю. Діють декілька спусків протяжністю **200 та 500 метрів**, окремо є гірки для санчат і сноутюбінгу. Для відвідувачів обладнані: автостоянка, місця для **відпочинку, дитячий майданчик, сауна, кафе та колиба**. Є пункт прокату лиж, санчат та іншого необхідного спорядження.

49.2672761902213 23.4568483941257 +38 067 92 81 200

МІНЕРАЛЬНІ ВОДИ БОРИСЛАВА

Не тільки нафтою та гірським воском славиться Борислав, а й цілющими мінеральними джерелами. Починаючи з 1960 років в місті діяло декілька питтєвих галерей бориславської нафтусі, оздоровитися якою приїздили не тільки місцеві, а й магнути та туристи з сусідніх міст.

Джерело мінеральної води №4 має гідрокарбонатно-натрієво-кальцієвий склад з мінералізацією 0,5-0,7 г/дм³ (типу «Нафтуса»), застосовується при хронічних захворюваннях органів сечовидільної системи та жовчовивідних шляхів.

Джерело мінеральної води №5 – мінеральна вода гідрокарбонатно-хлоридно-кальцієво-натрієвого складу з мінералізацією 0,8 г/дм³

вул. Хвильового (поблизу будинку №9)
вул. Джерельна (неподалік будинку №23)

БОРИСЛАВСЬКИЙ ВОДОСПАД

Біла підніжжя величезної гори Городище, неподалік центру, вилискує смарагдовим оком Бориславський водоспад. Пам'ятка природи, **зріз палеогену**, чудове місце для релаксу та гарних знімків. Водоспад ще зовсім молодий, утворився у 40-х роках минулого століття. Розташований в руслі Тисмениці, він спадає з висоти більше **2-х метрів**. Біла підніжжя водоспаду є озерце, або фаховою мовою, водобійний котел, близько **5 метрів** у діаметрі з двометровою глибиною. Особливістю Бориславського водоспаду є те, що він постійно «росте» і збільшує свою висоту.

вул. Церковна (поруч з мостом)
49.27690375187003, 23.40494049575568

